

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-216

8.3.2022

Codan Forsikring

Retts hjelp

Veirett og adkomst – ny tvist eller fortsettelse av tidligere tvist?

I 2010 oppstod tvist mellom sikrede og en hyttenabo om veirett. Sikrede fikk innvilget dekning for tvisten i 2011. Det ble inngått en veirettavtale mellom partene i 2012. I 2015 mente motparten at sikrede hindret adkomst og krevde at avtalens innhold ble gjennomført. Sikrede fikk på ny innvilget retts hjelpdekning for tvisten. Saken utviklet seg til også å gjelde motpartens adkomst til naust. Sikrede fikk i 2017 innvilget dekning for denne tvisten. I 2019 tok motparten ut forliksklage fordi han mente sikrede hindret adkomst ved at gjenstander var lagt ut i veien/strandareal. Tingrettens dom forelå sommeren 2020. Sikrede har søkt om ny retts hjelpdekning, men selskapet har avslått med henvisning til at saken i 2019/20 er å anse som en fortsettelse av tvist det tidligere er innvilget dekning for. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ny retts hjelpsdekning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder selskapets avslag på ny retts hjelpdekning med henvisning til at tvisten det er søkt om dekning for er å anse som en del av tvist det tidligere er innvilget dekning for.

Det oppstod uenigheter mellom sikrede og motparten som eier av naboeiendommen i 2010 vedrørende motpartens veirett over sikredes eiendom. Sikrede tok ut stevning, men saken ble hevet under hovedforhandling i 2012 da partene inngikk en veirettavtale. I henhold til denne avtalen skulle traseen flyttes. Sikrede skulle sørge for opparbeidelse av den nye veien, og i mellomtiden skulle motparten benytte eksisterende vei. Ny vei ble ikke etablert, og motparten mente sikrede hindret fremkommelighet på veien han brukte ved at gjenstander lå i veien, og at veien ble sperret på ulike måter.

I 2015 begjærte motparten på dette grunnlag midlertidig beføyning og nedla påstand om at sikrede skulle forbys å stenge veien. Motparten nådde frem med sitt krav, og sikredes anke ble forkastet av lagmannsretten. Sikrede søkte og fikk etter det opplyste innvilget dekning for tvisten.

Motparten tok ut nytt søksmål i 2016. Denne gangen gjaldt saken både krav om at sikrede opparbeidet veien i henhold til avtalen fra 2012, samt krav om fjerning av en sjøbu/hytte sikrede hadde fått oppført nær grensen til motpartens eiendom. Sikrede anførte at veien ikke kunne anlegges i henhold til avtalen da dette var i strid med plan- og bygningsloven. Sikrede fikk medhold på dette punkt. Vedrørende hytta påla retten sikrede å rive denne. Retten påpekte at det kunne tillegges vekt at det "foreligger en omfattende konflikt mellom partene", og at "etter rettens vurdering er sjøbua plassert tett inntil saksøkernes eiendom i sjikanehensikt og det er derfor ikke tvilsomt at oppføringen er unødig."

Motparten tok ut forliksklage mot sikrede i 2019 med krav om at sikrede fjernet søppel/diverse gjenstander som hindret motparten adkomst til sitt naust. Motparten fikk medhold i sitt krav, men

ble også pålagt å benytte korteste trase til sin eiendom. Motparten brakte spørsmålet om veitrase inn for tingretten i september 2019, mens sikrede reiste sak vedørende de øvrige punkter i domsslutningen. Sakene ble forent til felles behandling. I saken var sikrede part sammen med sine søsken.

Saken gjaldt både motpartens krav om fjerning av båter/løssøre/gangspill som motparten mente hindret adkomst til hans naust, samt motpartens veirett. Konflikten berørte også strandareal som tidligere var eid av staten, nå F. I grensegangsforretning fra 1984 ble det oppnådd enighet om bruken av dette strandarealet, herunder at det skulle være til fri benyttelse av samtlige parter for båtplass o.l., samt at ferdsel langs stranda ikke skulle sperres. Gjenstandene som motparten anførte hindret deres adkomst var delvis en tredje nabos eiendeler og var plassert på strandarealet eid av F. Motparten mente imidlertid at det var plassert der av sikrede i sjikanehensikt. Sikrede anførte at hun ikke kunne pålegges å fjerne andres eiendeler fra andres eiendom, og påpekte at eieren (den tredje naboen) hadde uttrykt at hun ønsket å ha gjenstandene plassert der. Sikrede mente hun benyttet strandarealet i tråd med grensegangsforretningen fra 1984. Sikrede mente ellers at det ikke var grunnlag for veirett langs den trasé motparten mente å ha krav på.

Retten ga i dom av 15.6.20 motparten medhold i sitt krav om veirett på sikredes eiendom. Vedrørende fjerning av gjenstander kom retten til at båtene tilhørende den tredje naboen skulle fjernes, men at det ikke var grunnlag for å fjerne gangspillet. Plassering av båtopptrekk for sikredes bror ble ansett som urimelig. Sikrede hadde ikke vært involvert i saken om fjerning av utstyr fra strandområdet og ble frifunnet for denne delen av saken. Vedrørende veiretten ble sikrede, sammen med sine søsken, idømt å dekke motpartens saksomkostninger. I den andre delen av saken kom retten til at sikrede (og en søster) ble frikjent, mens hennes øvrige søsken ble idømt å fjerne båter og løssøre. I denne delen av saken kom retten til at partene måtte bære egne saksomkostninger.

Selskapet har i 2015 innvilget rettshjelpdekning for tvist om veirett. I 2017 innvilget selskapet ny dekning for tvist om naust. Selskapet skrev i tilsagnet at "tvistedatoen for naustet er satt til 28.10.2016". I samme brev ble det opplyst at tvist vedrørende veirett var å anse som en fortsettelse av tvist det tidligere var innvilget dekning for. Dekningen for tvist om naust gjaldt tvist vedrørende motpartens krav om fjerning av bygningen med henvisning til at oppføringen var i strid med naboloven.

Selskapet har opplyst at det også er innvilget en rettshjelpdekning da tvist om veirett opprinnelig oppstod i 2010, men at det grunnet systemendring ikke er mulig å gjenfinne sakens dokumenter.

Sikrede klaget i 2017 saken inn for Finansklagenemnda. Spørsmål om det forelå én eller flere tvister om veiretten ble behandlet av nemnda i 2018. Nemnda kom da til at det kun forelå én tvist, og at sikrede ikke hadde krav på ny rettshjelpdekning.

Selskapet har opplyst at sikrede, selv eller via advokat/fullmektig, har søkt om rettshjelpdekning for tvist mot motparten totalt ti ganger. Selskapet har avslått ytterligere dekning med henvisning til at det er tale om én tvist.

Sikrede har i det vesentlige anført at hun har krav på ny rettshjelpdekning. Sikrede var ikke part i saken i 1984 og ble ikke eier av eiendommen før i 1997. Sikrede har kun vært i en rettssak i 2020, men det var to saker som ble tatt opp i samme rettssak; båtplass og adkomst for motparten på et helt nytt område. Motparten har endret forklaring under ed fra saken i 2016 til saken i 2020 om hvorvidt han brukte sikredes eiendom som adkomst til sin eiendom eller ei. Som følge av dommerens feilaktige konklusjon, har sikredes båtplass blitt forringet og blitt erstattet med en helt

ny "bilvei". Selv om sikrede ikke har hatt båt de siste to årene, har hun en tinglyst rett til det (fra 1984), men sikrede er nå dømt til å gi fra seg både en del av strandområdet (båtplassområdet) og et helt nytt området av egen grunn til motpartens vei. Dette nye området og forringelse av båtplass som skal erstattes med ny vei har sikrede aldri vært i tvist om med motparten tidligere, og det er derfor ikke en fortsettelse av samme tvist som tidligere.

Sekretariatet har feilaktig lagt til grunn at det er samme partsforhold nå som tidligere. Det medfører ikke riktighet da motparten nå har trukket inn også sikredes øvrige søsken. Sikrede har krav på rettshjelpdekning når hun er dømt til å betale saksomkostninger for en sak hun ble frikjent i.

Selskapet har i det vesentlige anført at sikrede ikke har krav på ny rettshjelpdekning. Det fremstår som helt klart at det dreier seg om én tvist. Det er én sak med en rekke ulike tvistegrunnlag og problemstillinger, men saken står mellom de samme partene, og det er samme faktiske grunnlag som er utgangspunkt for tvisten. Den første gangen det ble innvilget dekning var i 2011. Saken gjaldt tvist om veirett i 2010. Disse forholdene resulterte i en veirettsavtale, som senere ble omtvistet, og utløste også konflikten om løsøre, båter og andre hindringer. Alle forholdene er nå forent under felles søksmål. Kjernen av saken er fortsatt den samme som for ti år siden: Tvist om veirett og utnyttelsen av de respektive eiendommen. I tillegg er det innvilget rettshjelpsdekning for tre forskjellige saker, til tross for at de samme tvistepunktene nå er gjenstand for vurdering i felles søksmål. Selskapet er av den oppfatning at det har vært svært liberale og innvilget langt mer enn det som var berettiget. Nemnda har vurdert saken i FinKN 2018-165 og kom til at det var én tvist. Nemnda viste til både veirettsavtalen i 2012, den midlertidige forføyningen fra 2015, fullbyrdsdom, riving av hytte/uthus og løsøre som hindrer veien. Alle disse forholdene er fortsatt en del av den foreliggende saken. Saken har med andre ord utspring i akkurat de same forholdene som tidligere er vurdert av nemnda som én tvist.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ny rettshjelpdekning.

Sikrede krever dekning for rettssak mot motparten i 2020. Det følger av dommen fra tingretten av 1.6.20 at saken gjelder adkomstrett og fjerning av gjenstander. Sikrede har tidligere fått innvilget rettshjelpdekning for tvist mot naboen om veirett (2011 og i 2015) og for tvist om naust (2017). Sistnevnte dekning gjaldt naboenes krav om at sikrede skulle fjerne bygning oppført på sin eiendom.

Selskapet har avslått ny rettshjelpdekning med henvisning til at rettsaken i 2020 er en fortsettelse av tvist mot motparten som det er innvilget dekning for (flere ganger) tidligere.

I henhold til vilkårene dekker selskapet rettshjelp når sikrede er part i tvist. Det fremgår følgende av vilkårenes pkt. 1.1:

Med tvist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, skriftlig. Vedvarende taushet vil imidlertid kunne anses som tvist. En sak vil kunne regnes som én tvist selv om saken består av flere individuelle spørsmål og tvistegrunnlag som kan fremmes i flere saker. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Utover dette gir vilkårene ingen veiledning på hvor grensen mellom én og flere tvister går. I nemndspraksis er det lagt til grunn at dette beror på en helhetsvurdering der relevante momenter blant annet er om kravene har samme eller forskjellig rettslig og faktisk grunnlag, om den tidsmessige nærhet mellom sakene, om de gjelder samme økonomiske tap og om partsforholdet er det samme, jf. blant annet FinKN 2018-165 og 2018-879.

2020-saken startet med en forliksklage fra motparten i 2019, der motparten krevde at sikrede og hennes søsken fjernet diverse gjenstander som motparten mente hindret adkomst til hans eiendom, herunder naust. Motparten vant frem i forliksrådet, men ble pålagt å bruke en annen trasé. Motparten brakte derfor saken inn for tingretten. Det samme gjorde sikrede, med sine søsken, som var uenig i de andre punktene i forliksrådets dom. Sakene ble forent til felles behandling. Motparten fikk medhold hva gjaldt trasé for veiretten over sikredes eiendom. Selv om 2020-saken også berører strandarealet som ikke eies noen av partene, fremstår motpartens krav om rett til uhindret bruk av sin eiendom (herunder bruk av veiretten over sikredes eiendom) som det sentrale tvistepunktet. For nemnda fremstår det som at dette har vært tema mellom partene siden 2010. Sikrede har fått innvilget rettshjelpdekning for tvist mot motparten om adkomst og gjenstander/bygg til hinder/sjenanse tre ganger tidligere.

Etter en konkret vurdering kan ikke nemnda se at 2020-saken skal anses som en ny tvist med tanke på rettshjelpdekning. Det er tale om samme motpart, og tvisten gjelder fortsatt motpartens krav om adkomst og uhindret bruk av sin eiendom.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).